

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 1 שנה 2023

בית ספר: בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

הראיון הקליני

מרצים/ות:

פרופ' ענת שושני ashoshani@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' טלי בן יהודה taly.benyehdua@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	80012	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	231800120	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

• מטרות ומבנה הראיון

(ראיון ראשוני ופגישה טיפולית- קווי דמיון ושוני, מאפיינים ייחודיים לראיון ילדים ומתבגרים, מבנה תהליך הערכה ומטרותיו בעקבות פנייה לטיפול בילד ובמתבגר)

• פתיחת ראיון, שבירת הקרח ויצירת הקשר

(יצירת הקשר במפגש ראשוני, כינונה של ברית טיפולית ו"סביבה אוחזת" כבסיס לקשר הטיפולי עם ילדים והוריהם, הילד כשותף בתהליך ההערכה, ילדים מטופלים "בעל כורחם")

• הראיון המובנה, אנמנזה ואיסוף מידע התפתחותי

(חשיפה לכלים מובנים ומוקדי הערכה חיוניים באיסוף מידע התפתחותי ואנמנסטי)

- השימוש במשחק בריאיון (2 שיעורים)

(המשחק ככלי ליצירת קשר, גיבוש רושם, בדיקה והערכת צרכים והערכת פרוגנוזה טיפולית בשלבי היכרות מוקדמים)

- ריאיון הורים

(מטרות ריאיון ההורים כבסיס לטיפול בילד, דינאמיקה זוגית-הורית בעת ריאיון, תהליכי ריאיון הורי במצבי גירושין)

- ריאיון משפחתי (2 שיעורים)

(מוקדים מרכזיים בהערכת דינאמיקה משפחתית, כלים לעריכת ריאיון משפחתי)

- איסוף מידע מגורמי חוץ והערכה פסיכיאטרית

(הטיפול בילד מנקודת מבט מערכתית, תקשורת עם גורמי חוץ בתהליכי פנייה לטיפול והערכה ראשונית, ויתור-סודיות וסוגיות אתיות בעבודה מערכתית)

- הערכת סטטוס מנטאלי

(שיטות ומוקדים מרכזיים בהערכה ודיווח על סטטוס מנטאלי)

- הריאיון המבני ואבחנה עפ"י קרנברג

(הגישה הגנטית, התיאורית והמבנית לאבחון אישיות. אבחון על סמך הגישה המבנית -ממד אנכי ואופקי. ארגון אישיות על סמך קרנברג וממד המופנמות מוחצנות).

- פורמולציה דינאמית

(אפיוני האגו, איכות יחסי האובייקט, אפיוני ה-self, קשר גוף-נפש, הפרופיל הפסיכודינאמי, כתיבת פורמולציה דינאמית)

- כתיבת דו"ח מסכם לריאיון

(מבנה הדו"ח המסכם, מטרותיו והשימושים בו, סוגיות אתיות בתהליך וסיכום ההערכה)

- מפגש פידבק לריאיון וסיכום

(סיכום תהליך הערכה והמעבר לתהליך הטיפולי)

מטרות הקורס

מטרת הקורס הינה רכישת ידע תיאורטי ומעשי בריאיון קליני של ילדים, מתבגרים ובני משפחותיהם ובכתיבת סיכום ריאיון, אבחנה והמלצות טיפוליות. דגש מיוחד יושם על יצירת קשר טיפולי, איסוף וארגון המידע בריאיון, בניית סטטוס פסיכיאטרי, גיבוש אבחנה והמלצה על דרכי הטיפול המתאימות. השיעורים יתחלקו לשניים כך שבחלקו הראשון של השיעור יתרחש דיון תיאורטי וחשיפה לכלים מעשיים בעריכת ריאיון קליני. חלקו השני יכלול משחק תפקידים של ריאיון שמשכו כחצי שעה, בו המראיון מקבל תיאור מקרה מפורט ביחס להתפתחות הילד, תפקודו והרקע המשפחתי שלו. תיאורי המקרה המוכנים מראש מותאמים לסטים שונים של ריאיון (ריאיון עם ילד מתבגר, מפגש עם הורים, מפגש משפחתי) גילאים שונים, סימפטומים שונים ותרבויות שונות. בסיום הריאיון יתקיים דיון הקושר בין משחק התפקידים לבסיס התיאורטי והיישומי שנלמד.

מבנה ציון הקורס

נוכחות

עבודה מסכמת: 100%

תפוקת למידה

מטלות/זרישות: 1) נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים ובמשחק תפקידים

2) הגשת עבודה מסכמת הכוללת הגשת דו"ח מסכם לתהליך הערכה ראשוני בעקבות פנייה לטיפול פסיכולוגי בילדה. לצורך הכנת הדו"ח יסופקו למשתתפי הקורס סט של תמלילים הכוללים טופס פנייה לטיפול, תיאור ריאיון עם הורים, תיאור מפגש משפחתי, תיאור מפגש עם הילד ותיאור שיחות עם גורמי חוץ. על סמך אינפורמציה זו יש לגבש דיווח מסכם לתהליך ההערכה, אבחנה והמלצות טיפוליות.

שעות קבלת מרצה

על סמך תיאום מראש

שעות קבלת מתרגל

על סמך תיאום מראש

הערות נוספות

סמסטר מהנה!

רשימת קריאה

רשימת קריאה:

- שיעור 1: הצעדים הראשונים בראיון, שבירת הקרח ויצירת הקשר

Hughes, J. N., & Baker, D. B. (1990). *The clinical child interview* (Chapter 1: The child interview – Rationale, purpose, and evidence of utility, pp. 1-26). New York: Guilford Press

Kortesluoma, R. L., Hentinen, M., & Nikkonen, M. (2003). Conducting a qualitative child interview: methodological considerations. *Journal of Advanced Nursing*, 42, 434-441

- שיעור 2: מה גורם לתרפיה לקרות ?

Ginsburg, H. P. (1997). *Entering the child's mind: The clinical interview in psychological research and practice* (Chapter 4: Guidelines for conducting a clinical interview, pp. 115-158). Cambridge, UK: Cambridge University Press

Jensen, T. K., Haavind, H., Gulbrandsen, W., Mossige, S., Reichelt, S., & Tjersland, O. A. (2010). What constitutes a good working alliance in therapy with children that may have been sexually abused? *Qualitative Social Work: Research and Practice*, 9, 461-478

- שיעור 3: הריאיון המובנה, אנמנזה ואיסוף מידע התפתחותי

Duncan, L., Georgiades, K., Wang, L., Van Lieshout, R. J., MacMillan, H. L., Ferro, M. A., ... &

Janus, M. (2018). Psychometric evaluation of the Mini International Neuropsychiatric Interview for Children and Adolescents (MINI-KID). *Psychological Assessment, 7*, 916-928

Cox, C. (1999). Obtaining and formulating a developmental history. *Child and Adolescent Clinics of North America, 8*, 271-279

Hughes, J. N., & Baker, D. B. (1990). *The clinical child interview* (Chapter 3: Structured diagnostic interview, pp. 67-82). New York: Guilford Press

- שיעורים 4-5: השימוש במשחק בריאיון עם ילדים

Conn, J. H. (1989). Play interview therapy: Its history, theory and practice- A fifty year retrospective account. *Child Psychiatry and Human Development, 20*, 3-13

Axline, V. M. (1969). *Play Therapy* (pp. 73-128). New York: Ballantine Books

- שיעור 6: טכניקת השרבוט ושימוש בכלים השלכתיים בריאיון

Gunter M. (2007). *Playing the unconscious: Psychoanalytic interviews with children using Winnicott's squiggle technique* (Chapter 1: Theory and practice of the Squiggle game, pp. 2-24). London: Karnac

Stefana, A., & Gamba, A. (2018). From the "squiggle game" to "games of reciprocity" towards a creative co-construction of a space for working with adolescents. *The International Journal of Psychoanalysis, 99*, 355-379

- שיעור 7: ריאיון הורים וחקר מוקיר

Bromfield, R. (2007). *Doing child and adolescent therapy: Adapting psychodynamic treatment to contemporary practice* (Chapters 11-12: Handle with Care – Working with parents, Handle with care II – More word with parents, pp. 161-186). New York: Wiley

- שיעור 8: ריאיון משפחתי הג'ינוגרם, ואיסוף מידע מגורמי חוץ

Fine, S. F., & Glasser P. H. (1996). *The first helping interview* (Chapter 8: Special issues in working with couples and families, pp. 105-117). London: Sage

Greenspan, S. I., & Greenspan, N. T. (2003). *The clinical interview of the child* (Chapter 7: Interviewing the parents, pp. 235-256). Washington, DC: American Psychiatric Publishing

Bromfield, R. (2007). *Doing child and adolescent therapy: Adapting psychodynamic treatment to contemporary practice* (Chapters 14 and 17: Talking heads – Working with schools and other agencies, When therapy is not enough – Medication, pp. 199-208, 239-248). New York: Wiley

• שיעור 9: הערכה פסיכיאטרית והערכת סטטוס מנטאלי

אליצור א., טיאנו ש., מוניץ ח., ונוימן מ. (2002). *פרקים נבחרים בפסיכיאטריה* (פרק 5). תל אביב: פפירוס.

• שיעור 10: תפקיד המראיין בעבודה עם ילדים בסיכון

Masten, A. S., & Coatsworth, J. D. (1998). The development of competence in favorable and unfavorable environments: Lessons from research on successful children. *American Psychologist*, 53, 205-220

• שיעור 11 : ראיון קליני רגיש תרבותית עם אוכלוסיות מגוונות מבחינה תרבותית

Aklin, W., & Turner, S. (2006). Toward understanding ethnic and cultural factors in the interviewing process. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 43, 50-64

• שיעור 12: כתיבת דו"ח מסכם לריאיון , הריאיון המבני ואבחנה עפ"י קרנברג, פורמולציה דינאמית וכלים נרטיביים בריאיון

Kernberg O. (1986). *Severe personality disorders: Psychotherapeutic strategies* (Chapters 1-2: Structural diagnosis, The structural interview, pp. 3-51). New Haven, CT: Yale University Press

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic diagnosis* (2nd edition, Chapter 3: Developmental levels of personality organization, pp. 43-69). New York: Guilford Press

אליצור א., טיאנו ש., מוניץ ח., ונוימן מ. (2002). *פרקים נבחרים בפסיכיאטריה* (פרק 2). תל אביב: פפירוס.

- שיעור 13: לאהוב את מה שיש - מפגש פידבק לריאיון, הערכת סיכון, זיהוי ואבחון של אובדנות ופגיעה באחר

Ginsburg, H. P. (1997). *Entering the child's mind: The clinical interview in psychological research and practice* (Appendix: Transcript of the interview with Toby). Cambridge, UK: Cambridge University Press